

A. ERAKUNDEEN KOORDINAZIOARI ETA LIDERGOARI BURUZ

Droga kontsumoa nerabezaroan eta gaztaroan prebenitzeko eta murrizteko burutzen diren jardunak asko eta mota askotakoak direla agertzen du txostenak. Gainera, ekimen askoren fruitu dira; erakundeen eta gizarte eragileen ekimenak.

Elkarrizketa egin zaien pertsona ia guztiek koordinatzeko beharra, behar bezalako esku-hartzea lortzeko eta erdietsi nahi diren helburuak lortzeko nahitaezko baldintza gisa, gailendu dute. Aldi berean, koordinazio falta lanean topatutako arazorik edo hutsunerik handiena dela adierazi dute eta aipatu egoera pertsona horien borondateari edo borondate onari esker gainditu da.

Adingabeekin esku hartzen duten agenteen arteko koordinazio hobearen eta, batez ere, erakunde arteko koordinazio hobearen falta sumatu dugu. Ez bakarrik zuzeneko esku-hartzeetako koordinazioa, baita zabaldu beharreko planei eta programei, helburuei eta xedeei, mezuei dagokienez ere.

Illo horretan, honako hau antzeman da: erakundeen lidergo hobearen eskaera, esku-hartze integrala sustatzeko edo, behintzat, lanaren jarraibideak argiago ezartzeko, praktika edo mezu desegokiak hartu eta zuzendu eta lortzen diren helburuak ebaluatu ahal izateko agintaritzea eta gaitasuna duen instantzia baten beharra.

Hori guztiari jarraiki, Arartekoak honako gomendio hauek egin ditu:

- 1. Koordinazioaren hobekuntza, barrukoa zein sektore eta erakunde artekoa, planteatzea, droga-mendetasunari buruzko hurrengo planetako lehentasuneko helburu gisa, zerbitzuak eta esku-hartzeak bikoiztu ez daitezzen eta baliabi-deak (pertsonalak, ekonomikoak eta materialak) optimiza daitezzen.**
- 2. Beharrezkoa denean, Droga Mendetasunen Aholku Kontseiluaren osaera eta dinamika berrikustea, koordinazio organo eta instantzia ordezkari guztien gizarte eztabaidaren foro gisa eraginkortasun gehiagorekin jardun dezan.**
- 3. Jada badauden baliabideen prestakuntza hobea sustatu eta laguntzea.**

4. **Programen diseinuan ebaluazioa barne hartzea. Hala, ebaluazio sistematikoa, prozesuarena zein eraginarena, proiektuen eta programen erabilera eta eraginkortasuna egiaztatzeko nahitaezko praktika izan dadin.**
5. **Tartean adingabeak dauden kasuetarako, polizi esku-hartzearen protokolo bateratua eta espezifikoa ezartzea.**

B. PREBENTZIO SELEKTIBOKO JARDUEREI BURUZ

Txostenak agerian jarri duen moduan eta ohi bezala, azken urteotan burutu diren esku-hartze gehienak biztanleentzako edo adingabeentzako bideratu dira. Eta, segur aski, hala izaten jarraitu behar da.

Ordea, berehalako erronka prebentzioaren garapenean dagoela uste da. Aipatu prebentzioa, modu espezifikoan, zenbait faktoregatik bereziki zaugarriak diren pertsona talde jakinei zuzenduta dago. Eta, bertan, behin eta berriro aipatzen da aurrera egiteko beharra. Eta esku-hartze mota hori gehien behar duten biztanleriaren sektoreen edo egoeren artean, gutxienez, honako gomendio hauetan jasotzen direnak aipatu dira:

6. **Egoera ahulean dauden biztanleen urritasun psiko-sozialak eta sozio-educatiboak gainditzeko prebentzio selektiboko programak garatzea.**
7. **Kontsumo problematikoak eta justiziarekin arazoak dituzten adingabeentzako programak garatzea. Aipatu arazoak askotan kontsumo horien ondoriozkoak dira.**
8. **Buru osasuneko arazoak dituzten adingabeentzako programak garatzea.**
9. **Bereziki ahulak edo zaugarriak diren sektoreentzako –bakarrik dauden adingabe atzerritarrak adibidez– programak garatzea, gure artean oso zabaldua ez dauden baina ondorio larriak dituzten kontsumoak –besteak beste, disolbatzaileak edo inhalatzaileak kontsumitzea– saihets edo aintzat har daitezzen.**
10. **Arazo eta zailtasun sozio-ekonomiko eta kultural asko dauden guneeetan, alegia, adingabeak eskubide guztiak barne hartzen dituen bizimoduan sar daitezzen zaila den eta bazterkeria egoeran geratzeko arrisku larriaren egon daitezkeen guneeetan, programa integralak garatzea. Hori guztia drogak maiztasun handiarekin kontsumitzeagatik, delituak egiteagatik...**
11. **Kontsumo problematikoak edota jokabide arazoak dituzten adingabe edo gazteentzako prebentzioaren berriazko arretaren baliabideak bermatzea, egun dauden prebentzio selektiboko programak egokiak ez badira. Egungo baliabideak nahikoak ez badira, mota horretako baliabide berriak sortzea.**